

Acció CIUTADANA

SETMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 1 de Maig 1930. — Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 20 cts. — Redacció i Administració, Concentració Republicana—Any I. — Núm. X

La Festa del primer de Maig, plena de llevors de redempció no tenen dret a celebrar-la milers i milers d'homes: els ganduls, els explotadors, els despotes..., per a que sigui universal cal estendre els furs de la justícia per mitjà d'un nou règim social que impossibiliti l'existència als parasits.

M. Santaló.

La Festa del Treball

La manca d'ideologia, la ignorància i passivitat de gran part de les joventuts, indiferent a les sotragades, flagell del nostre problema social i inactives en tot afer humà, la iniciativa dels que es desvetllen col·laborant amb el capital, són sense discussió, les causes que més directament han contribuït a que en el curt espai de quaranta tres anys, la commemoració del Primer de Maig canviés de manera d'ésser.

De protesta airada de tot el proletariat contra la ignominia del 1887 a Xicagó, de manifestació d'unes forces organitzades que cerquen l'emancipar-se de les lleis d'explotació que els empresonen, de jornada de queixa i prec per el conqueriment de justes reivindicacions, d'actitud franca de rebel·lió contra l'actual règim social, en alguns indrets i en el cor de molts ha passat a commemorar-se amb festeigs on hi campeja sols una espontània demostració de joia.

Es que dissortadament hi ha qui no vol, al dir-se obrer, pendre's la petita molèstia de volguer conèixer la seva posició exacta i qui no el preocupa ni el passat ni l'esdevenidor i viu deixant-se portar per la corrent materialista que inonda la faç dels pobles, sense la més lleu mostra d'espiritualitat?

Es que hem d'acabar creient que fou estèril el fet de coll-tòrcer de la manera més ignominiosa la vida dels defensors de la jornada de les vuit hores?

Sento que se'm revolta la sang dintre meu i vull creure per a legalitzar la actitud inexplicable de certs obrers davant el significat de la jornada d'avui, que és pura ignorància del fet, el que els manté indiferents i que d'aquesta ignorància, no ells, sinó la injustícia humana n'és la verdadera culpable.

Què és el Primer de Maig? què deu recordar-nos?

L'any 1832, es declarà als Estats Units la primera vaga per conquerir la jornada de deu hores. A Nova York, el 12 d'Octubre del 1845 s'hi celebrà el primer Congrés i en 1847 el Parlament anglès estableix la legalitat de la dita jornada. El 20 d'Agost de 1866, data del Congrés de Baltimore, els obrers decidien apartar-se dels partits de burgesia i iniciaven la creació d'un partit netament obrer. Del 1870 al 71 s'organitzaven les primeres forces de l'Associació Internacional de Treballadors en els EE. UU. i en 1880 quedava organitzada la Federació de Treballadors dels EE. UU. i el Canadà, que amb la intenció de conquerir per a tots una unificació en la jornada del treball, una volta posats d'acord amb els anarquistes que defensaven el procediment revolucionari, decidiren que el dia Primer de Maig del 1886, es declararia a Xicagó la primera vaga general, per la consecució de la jornada de vuit hores.

El dia Primer de Maig de 1887 es plegà el treball a Xicagó i el dia 5 del mateix mes a la Plaça de Haymarket mentres s'hi feia un mitin, un gros contingent de policia, passant per damunt dels drets constitucionals, exigia en una forma brutal, la dissolució de l'acte. La burgesia, havia trobat ja a un aventurer que amb l'intenció de provocar represalies fent que la pacífica manifestació acabés amb un devasall de sang, estava disposat a sacrificar les vides que fossin precises i mentres es dissolia violentment la multitud, una bomba llençada per la seva mà criminal, feu que la policia trobés un justificant per la detenció dels oradors, girant-se a trets contra els manifestants que pocs moments després eren recollits ferits o morts en aquell indret.

El 17 de Maig es rennua el Gran Jurat que havia de dictar sentència. Els oradors empresonats eren: August Vicente Theodore Spies, nat a Laudek, Miquel Schwab, fill de Manheim, Oscar W. Neebe de Filadelfa, Adolf Fischer, Lluís Lingg i Jordi Engel, alemanys; Samuel Fielden, anglès i A. R. Parsons.

El judici fou breu. La sentència consistí en cinc penes de mort i tres cadenes perpètuas. Amb la sang dels executats es firmava la ruptura de l'obrer contra la societat rui que els assassinava.

Sis anys després, un nou Governador, M. Alf Angelet, revisava la causa i de la revisió se'n deduí que els condemnats havien estat víctimes d'una odiosa maquinació judicial, preparada d'acord amb els capitalistes per a portar-los al patíbul, que el tribunal que els jutjà era il·legalment constituït i que amb tot i això foren executats sense haver-se pogut comprovar llur culpabilitat. Acte seguit a la revisió i per les raons esmentades, el Governador, en 1893, ordenà la llibertat sense condicions, dels tres que havien estat condemnats a cadena perpètua: Fielden, Neeben i Schwab, complint-se amb aquest manament les paraules de Fischer a l'ésser executat—La veritat és gran i la veritat prevaldrà.

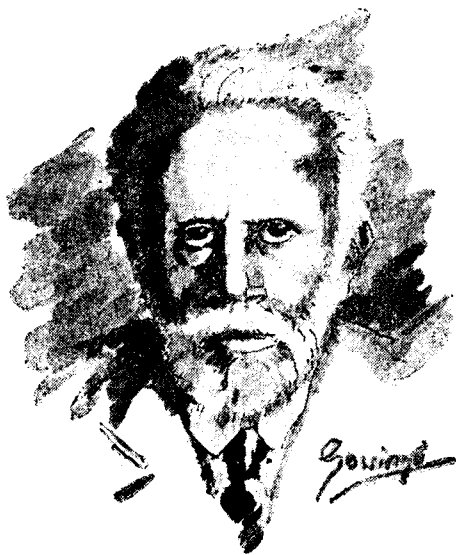
Veus ací en termes generals, explicats els fets que

portaren a la classe obrers a commemorar el Primer de Maig amb un repós de treball. Repós que simbolitza protesta del proletariat, jorn de dol, ja que solament quan la solidaritat nostra pèr alliberar la classe, quan amb ferma voluntat i amb un estudi de tots els problemes socials portat a cap per intel·ligències privilegiades, s'hagi conquerit l'enderrocament de les injustícies que nien en la societat i s'hagi trobat una forma legal per evitar totes les misèries humanes, sols aleshores podrà ésser el Primer de Maig «La Festa del Treball», una expansió franca de joia per tots els obrers del món. De no ésser aixís, les nostres testes deuen permanèixer acotades i en jorns com els d'avui, hem de sentir més cruenta la ferida oberta pel fuet que ens doblega.

* * *

En cap circumstància com en el moment present trobo més adequat per a dedicar un record-homenatge a tots aquells que, com els màrtirs de Xicagó passaren llur vida desvetllant-se per l'organització social-obrera i que trobaren molts d'ells una mort ignominiosa en les idees tan enlairades com les socialistes.

El rescent trasllat dels seus restes en el panteó que en el cementiri Civil de Madrid ha costejat un sector obrer, em duu a la memòria el nom del venerable Pau Iglèsies, un dels estructuradors del Partit Socialista Espanyol.

Pau Iglèsies.—(Dibuix de Gussinyer.)

La seva vida austera i noble, la seva honradesa, la seva paraula assenyada i el seu gest ferm el convertiren en un veritable apòstol dels obrers. Encorbat pel pès dels anys i les malures, quan no podia fer sentir arreu la seva paraula doctrinària reclus a casa seva treballava incansable amb la ploma, orientant sempre l'ideari del partit. Fou en la Internacional de Treballadors secretari dels federals i dintre les esquerres representava la dignitat personal i civil. A n'ell el nostre Homenatge.

Un record de gratitud a n'ells cent quaranta nou companys, víctimes de crudels assassinats i a n'ells que s'aplicava la Llei de Fugues.

Amb la impossibilitat de donar els noms i detalls de tots per l'espai que ocupariem, ens acontentarem amb aquells que per llur significació, eren de tothom coneguts.

El nostre record per Francesc Layret, l'il·lustre advocat català que consagrava íntegra la força de tota la seva gran ciència jurídica a la defensa dels desvalguts, que tenia depositada tota la fé de la seva ànima en la causa dels oprimits, que considerava de la més estricta justícia i s'hi havia entregat sense mirament.

Mai feu lluir cap més arma que la seva ploma i el seu enlairat pensament. Endebades hauria pogut valdre's del seu cos paralític i dels seus membres tullits, ni per defensa pròpia. En Layret, el defensor dels obrers, morí assassinat el 30 de novembre de 1920, quan, amb penes i treballs pujava en un cotxe per a actuar en la defensa d'un procés.

Francesc Layret.—(Per R. Barnades.)

Un record al ferm català, descendent per línia materna dels Comtes d'Urgell, En Salvador Seguí (Noi del Sucre).

La seva intervenció directa en les organitzacions obreres, és de tothom coneguda i admirada. En ell posaren tota la confiança els vells lluitadors i els estols de joves que pujaven, per la seva serietat, per la seva intel·ligència i per les seves dots d'orador. Salvador Seguí, l'enamorat de Barcelona i de Catalunya, que vegent en perill la salut pública de la Ciutat Comtal, quan els obrers es negaven a reprendre el treball, demanant la llibertat d'uns presos, els reuní en el miting memorable i històric de les Arenes i conseguí, amb aquell seu brillant discurs, tan curt i convincent, que transgissin, deixant-se trepitjar els seus drets, evitant, amb aquest seu acte, una segura lluita civil que hauria malmès la nostra Barcelona. Des d'aleshores «El Noi» fou el leader indiscutible de tota la massa popular.

Era bó, actiu i intel·ligent. Per això decretaren la seva mort. Fou assassinat el 10 de març de 1923, en el carrer de la Cadena, junt amb el seu jove company Francisco Comes (Peronas).

Salvador Seguí.—(Per V. Solé Jorba.)

La ignominia d'aquests fets, té tanta relació amb els màrtirs de Xicagó, que crec que el petit record dedicat a tots ells, és una de les millors accions que pot fer-se envers la classe obrera conscient dels seus deures en aquest dia memorable del Primer de Maig.

Tots són víctimes de la nostra causa; tots són ben mereixedors del nostre afecte més sincer a ells i a la seva obra.

Acció CIUTADANA, portaveu dels republicans federals democràtics d'Olot, a l'organitzar aquest nombre extraordinari del Primer de Maig, dona una prova més de l'apreci que sent per les reivindicacions obreres, i que la paraula del seu PROGRAMA DEMOCRÀTIC no és una banalitat insubstantial.

D. SALBERT